

EL LLENGUATGE

Evitem-ho

El nostre sistema de pronoms febles —amb els quals substituïm, dit d'una manera succinta, els complements del verb esmentats abans— presenta, com és sabut, algunes discrepàncies entre el que estableix la normativa i l'ús habitual del llenguatge col·loquial. I hi ha, encara, algunes discrepàncies entre les diverses modalitats dialectals. Hom convé generalment, però, que en la llengua escrita —especialment, per exemple, en la prosa administrativa— les formes o combinacions pronominals que han de prevaler són les gramaticals, és a dir, les que prescriu la normativa. I, si més no, creiem que tots convenim —els més exigents i els més tolerants— que cal evitar decididament aquells usos pronominals que no són sinó un calc ocasional de solucions del castellà, sense cap base en la llengua parlada de cap de les seves diverses modalitats.

Així, per exemple, si bé els barcelonins solen recórrer al pronom neutre *ho*, davant el verb ésser, en casos en què la normativa prescriu l'ús del pronom determinat *el* (masculí singular), i diuen, per tant, *Si que ho és, el metge*, en lloc de *Si que l'és, el metge*, aquest fet és desconegut en frases amb els altres verbs, i ningú no confon *Ho vaig veure molt bé* (això) amb *El vaig veure molt bé* (ell). És cert que una forta tendència a la generalització i a la imprecisió, a l'ús de formes neutres, ens fa designar, en el llenguatge col·loquial, qualsevol cosa o objecte amb el pronom *això*. Però, malgrat tot, la resposta unànime a una pregunta com *On has comprat aquest calendari?* continua essent *No l'he comprat, me l'han regalat* i no hi ha ningú que digui *No ho he comprat, m'ho han regalat*, resposta que només escauria a la pregunta *On has comprat això?* ¿Com és possible, doncs, que en un escrit administratiu —i que no prové, certament, de l'adrogar de la cantonada— després de fer referència a un document determinat, se'ns digui *on ho té domiciliat, ho conservi i ho utilitzi?* No és pas a causa de la poca consideració que mereix el document en qüestió —un document acreditatiu d'un pagament!—, transformat mentalment en *això* i reduït per tant a *ho*, sinó, simplement, del fet que el pronom del castellà «do» —«do tiene domiciliado»— tant equival a *ho* (neutre) com a *el* (masculí singular). Vet aquí, doncs, un dels paranyes que ofereixen les traduccions del castellà, sovint massa literals, que cal saber evitar